

Spis treści

Przedsłowie (Jerzy W. Borejsza)	11
Przedmowa (tłum. Piotr Zemszał)	15
I. Społeczno-polityczny rozwój ZSRR (1945–1953) (tłum. Piotr Zemszał)	22
Po wojnie	22
Głód	25
Wieś kolchozowa i nieznana inicjatywa Chruszczowa	28
Reforma pieniężna i zniesienie kartek żywnościowych	30
Zimna wojna	35
Strach przed zwycięzcami	47
„Sprawa lotników”	50
Polowanie na Żukowa	52
Rozmowy generałów	55
Sprawa marszałka Gieorgija Żukowa	57
Malenkow w niełasce	60
Działalność i śmierć Zdanowa	63
Leningradzka „grupa antypartyjna”	68
Nikita Siergiejewicz Chruszczow	73
Ławrientij Pawłowicz Beria	75
Państwowy antysemityzm	77
Nagonka w MGB	80
Sprawa lekarzy i MGB	89
II. Ku odwilży (marzec 1953 – koniec 1957) (tłum. Michał Głuszkowski)	101
Śmierć Stalina	101
Reformy Ławrientija Berii i rewizja powojennych procesów politycznych	106
Kłęska Berii	116
Reakcje społeczne na usunięcie Ławrientija Berii	128
MWD – spojrzenie od wewnątrz	131
Zmiany w świadomości politycznej	134
Mecz Botwinnik – Pospiełow	136
Przed XX Zjazdem KPZR	139
Tajny referat	141
Referat i radzieckie społeczeństwo	150

Wpływ KC KPZR na powstawanie nastrojów opozycyjnych w ZSRR	152
XX Zjazd i obóz socjalistyczny	157
Polityczne podsumowanie 1956 roku	167
Ostatnia grupa antypartyjna	173
III. Przyczyny dymisji Nikity Chruszczowa (tłum. Michał Głuszkowski) . . .	189
Zmniejszenie obciążeń podatkowych wobec chłopów	189
„Dogonić i prześcignąć Amerykę w produkcji mięsa, mleka i masła na głowę ludności”	193
„O zakazie posiadania bydła w gospodarstwach indywidualnych należących do mieszkańców miast i osiedli robotniczych”	195
Bunt robotników w Nowoczerkasku	199
Nikita Chruszczow i wojsko	204
Kryzys raketowy na Kubie w 1962 r.	209
Projekt operacji „Anadyr”	215
Świat u progu wojny	219
Na drodze do zakończenia konfliktu	229
Reformy aparatu państwowego i partyjnego	234
MWD i KGB	239
XXII Zjazd KPZR	244
Komitet Kontroli Partyjno-Państwowej przy KC KPZR i Radzie Ministrów ZSRR	248
Przewrót październikowy	253
IV. Od stabilizacji do stagnacji (listopad 1964–1968) (tłum. Piotr Zemsał)	275
Pierwsze kroki „kolektywnego kierownictwa”	275
Rolnictwo	278
Próba reformy ekonomicznej	281
XXIII Zjazd KPZR	284
Poszukiwanie kierunku ideologicznego. Dziedzictwo Stalina	285
ZSRR wobec wojny w Wietnamie 1965–1968	295
Czechosłowacja 1968 r. Spojrzenie z Moskwy	302
Zmiana kierownictwa w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej (CSRS)	303
„Metody stosowane obecnie w pracy w Czechosłowacji bardzo przypominają te, które wykorzystywano na Węgrzech”	307
Zajęcie pozycji	314
Majowe manewry	315
Między polityką a wojną	320
Dialog Leonid Breżniew – Alexander Dubček 13 sierpnia	331
Ostateczne środki	336
V. Od stagnacji do kryzysu (1969–początek lat 80.) (tłum. Michał Głuszkowski)	345
„Dyscyplina ideologiczna” w nauce	345
Kłeska „nowej orientacji”	349
Dyskusja wokół czasopisma „Nowyj Mir” i Aleksandra Twardowskiego . . .	352
Aleksandr Solżenicyn i władza	354
Neostalinizm i walka o „czystość ideologiczną”	358
Reformy polityczne	368
Koniec reformy gospodarczej	370

Internacjonalizm proletariacki i polityka zagraniczna ZSRR. Wietnam ...	374
Afganistan	390
Dwie solidarności: socjalistyczna i polska	401
VI. Wyścig katafalków (1982–1985) (tłum. Piotr Zemszał)	413
Śmierć Breżniewa	413
Jurij Andropow: próba restauracji komunistycznego fundamentalizmu ...	417
Tragedia południowokoreańskiego Boeinga	435
Rządy Konstantina Ustinowicza Czernienki	441
VII. Przebudowa, jawność i przyspieszenie kryzysu społeczno-politycznego (1985–1989) (tłum. Michał Głuszkowski) ...	446
Wybór Michaiła Gorbaczowa	446
Spadek po Andropowie. „Przyspieszenie” jako pierwszy etap pieriestrojki (1985–1986)	452
Walka z pijaństwem i budżetem	455
Dalszy ciąg represji	457
Przerwana tradycja	461
Ekipa Michaiła Gorbaczowa. Początki kariery Borysa Jelcyna	463
Trudności przemian	471
Tragedia w Czarnobylu	478
Po Czarnobylu	488
Kraj o nieprzewidywalnej przeszłości albo „Jaki mieliśmy socjalizm” ...	497
„Bunt” Jelcyna	503
Październikowe Plenum KC KPZR 1987 r.	512
Sprawy narodowościowe	519
Przed XIX Wszechzwiązkową Konferencją Partyjną	531
XIX Wszechzwiązkowa Konferencja Partyjna	535
VIII. Podróż z ZSRR do Rosji (1989–1991) (tłum. Piotr Zemszał)	550
Przygotowania do wyborów	550
Wybory deputowanych ludowych ZSRR	552
Pierwszy Zjazd Deputowanych Ludowych ZSRR	557
Zaostrzenie kryzysu ekonomicznego w ZSRR	562
Wybory prezydenta ZSRR	570
Pierwszy Zjazd Deputowanych Ludowych Rosji i Deklaracja Niezależności Państwowej RFSRR	574
Losy programu „500 dni”	583
Wojskowe wykopki pod Moskwą	590
Zmiany w drużynie Gorbaczowa. Polityka umacniania pozycji prezydenta ZSRR	597
Referendum w sprawie dalszego istnienia ZSRR	601
Trzeci Nadzwyczajny Zjazd Deputowanych Ludowych RFSRR i proces nowoogariowski – od konfrontacji do współpracy	619
Wybory prezydenckie w Rosji	628
Zaostrzenie kryzysu w kierownictwie związkowym. Walka o kształt umowy związkowej	635
Pucz sierpniowy	642
Czeczenia: prolog tragedii	676
Odbudowa państwowości Rosji	684
Od procesu nowoogariowskiego do Puszczy Białowieskiej	688

Zakończenie (tłum. Michał Głuszkowski)	697
POST SCRIPTUM do drugiego wydania (tłum. Piotr Zemszał)	704
O historiografii	706
O źródłach	713
Wykaz skrótów	726
Indeks nazwisk	730
Spis tabel	749